

SID

سرویس های ویژه

سرویس ترجمه تخصصی

کارگاه های آموزشی

بلاگ مرکز اطلاعات علمی

عضویت در خبرنامه

فیلم های آموزشی

کارگاه های آموزشی مرکز اطلاعات علمی جهاد دانشگاهی

کارگاه آنلاین آشنایی با پایگاه های اطلاعات علمی بین المللی و ترند های جستجو

مباحث پیشرفته یادگیری عمیق؛ شبکه های توجه گرافی (Graph Attention Networks)

کارگاه آنلاین مقاله نویسی IEEE و ISI ویژه فنی و مهندسی

تأثیر نانوذره‌ی فلزی (طلا) بر روی جفت شدگی انرژی بین موجبرهای پلاسمای سطحی بارگذاری شده با دی‌الکتریک

خرد، فخرالدین^۱؛ حسینی فرزاد، محمود^۲؛ ظریفی، عباس^۱

^۱ گروه فیزیک، دانشکده علوم، دانشگاه یاسوج

^۲ بخش فیزیک، دانشکده علوم، دانشگاه شیراز

چکیده

در این مقاله جفت شدگی بین سه موجبر پلاسمای سطحی بارگذاری شده با دی‌الکتریک در دو حالت بررسی می‌شود. در حالت اول سه موجبر در یک راستا (امتداد y) قرار گرفته‌اند و با تحریک موجبر وسطی انتقال انرژی از این موجبر به دو موجبر کناری در طول انتشار بررسی می‌شود. در حالت دوم دو موجبر کناری یک فاصله‌ی طولی نسبت به وسطی پیدا می‌کنند. شبیه سازی‌ها نشان می‌دهد که اگر این فاصله‌ی طولی قابل ملاحظه باشد دیگر انتقال انرژی از موجبر وسطی به دو موجبر کناری رخ نمی‌دهد. در این شرایط چنانچه نانوذره‌ی فلزی (طلا) با شعاع مناسب به صورت متقارن در فاصله‌ی طولی بین موجبرها بر روی لایه طلا یا بدون این لایه قرار گیرد، خواهد توانست دوباره جفت شدگی انرژی بین این موجبرها را ایجاد کند.

The effect of metal nano particle (gold) on the energy coupling between dielectric loaded surface plasma waveguides

Kherad, Fakhroddin¹; Hosseini Farzad, Mahmood²; Zarifi, Abas¹

¹ Department Of Physics, College Of Science, University Of Yasooj, Yasooj

² Department Of Physics, College Of Science, University Of Shiraz, Shiraz

Abstract

In this paper the coupling between three dielectric loaded surface plasma waveguides in two cases are investigated. In the first case, the three waveguides are stand along each other (along y) and by exciting the middle one the energy transfer from this to other waveguides is investigated along the propagation direction. In the second case, the input face of the two sided waveguides (have lateral shift with respect to middle one) have a longitudinal distance from the output face of the middle one. The results obtain from the simulations show that if the distance is considerable no energy is transferred from the middle waveguide to sided waveguides. under this circumstances, when one metal nano particle with proper radius lays symmetrically in the longitudinal distance between these waveguides, the particle is over the thin gold layer or the substrate (without gold layer), the energy coupling between excited waveguide and the sided waveguides, which are located far from that, will be take placed again.

PACS No. *metal nano particle, waveguides*

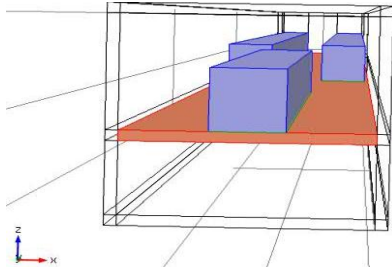
می‌روند [۱]. پلاسمون پلاریتون سطحی یک موج الکترومغناطیسی می‌باشد، که به طور منسجم با نوسانات الکترون‌های فلز جفت شده است [۲] و در یک مدل موجی در امتداد مرز مشترک فلز-دی‌الکتریک انتشار می‌یابد [۳]. مفید بودن موجبرهای پلاسمون

مقدمه

پلاسمون پلاریتون‌های سطحی^۱ (SPPs) برای محدودسازی و هدایت سیگنال‌های اپتیکی در مقیاس زیر ابعاد طول موج به کار

¹ - Surface plasmon-polaritons

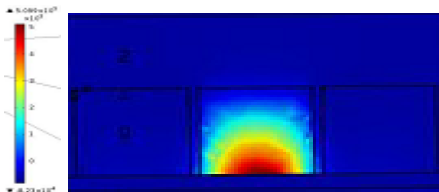
با ضریب شکست $n_2=1/6$ که در راستای X نامحدود و در راستای Z نیم نامحدود می‌باشد. یک لایه‌ی طلا با ضریب شکست $n_2=0.55+i11/5$ با ضخامت 100nm که در راستای X نامحدود می‌باشد، بر روی آن نشانده می‌شود. بر روی لایه‌ی طلا سه موجبر با محیط پلیمر با ضریب شکست $n_2=1/535$ ولی سطح مقطع مربعی که اطراف آنرا هوا احاطه کرده قرار می‌گیرد. در این ساختار راستای انتشار امواج SPP در راستای محور y اتفاق می‌افتد. در این مقاله مد پایه TM_0 در نظر گرفته شده است. منظور از مد TM ، در این ساختار وجود مولفه‌ی X میدان مغناطیسی و مولفه‌ی y و Z میدان الکتریکی مد SPP است. همچنین وجود پلیمر باعث تقویت امواج پلاسمای سطحی بر روی لایه‌ی طلا و محدودسازی بهتر مد موجبر در دو بعد X و Z می‌شود.

شکل ۱: یک نما از سطح مقطع ساختار DLSPW مورد بررسی

شبیه سازی انتشار موج در این موجبرها

در ابتدا سه موجبر پلیمر را در یک امتداد و با عرض و ضخامت 600nm به موازات هم بر روی طلا شبیه سازی می‌کنیم. با تنظیم فاصله‌ی عرضی بین موجبرها به موجبر وسطی نور می‌تابانیم، می‌توانیم جفت شدگی این موجبرها را مورد بررسی قرار دهیم. اگر فاصله‌ی عرضی بین موجبرها 100nm و طول موج نور فرودی $1/55\mu\text{m}$ باشد، مشاهده می‌کنیم که شار انرژی در 100nm اول طول موجبرها در موجبر وسطی می‌باشد سپس مشاهده می‌شود در 1800nm شار انرژی کاملاً به دو موجبر کناری منتقل می‌شود و در 4000nm شار انرژی دوباره به طور کامل در موجبر وسطی قرار می‌گیرد، شکل‌های (۲)، (۳) و (۴) را باهم مقایسه کنید.

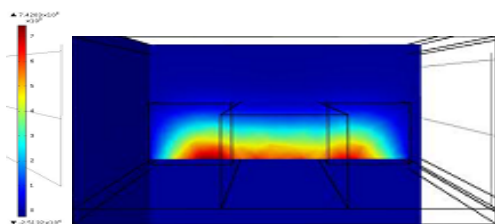
پلاریتون سطحی بارگذاری شده با دی الکتریک (DLSPWs)^۱ در مقایسه با دیگر موجبرهای SPP این هست که این موجبر دی الکتریک به آسانی می‌تواند خواص اپتیکی آن نسبت به گرما و اختلاف پتانسیل حساس باشد [۴]. در این مقاله، جفت شدگی و انتقال انرژی از یک موجبر به دو موجبر دیگر که انتها و ابتدای آن‌ها با فاصله از هم قرار دارند و این فاصله می‌تواند با دی الکتریک یا طلا و نانوذره‌ی فلزی (طلا) پوشیده شده باشد. با استفاده از روش المان محدود (FEM) و نرم افزار کامسول ۴/۳ به بررسی و شبیه سازی سه بعدی پرداخته‌ایم. ابتدا جفت شدگی شار انرژی بین سه موجبر در نظر گرفته شده است، که در این حالت سه موجبر در یک امتداد و به فاصله‌ی 100nm از یکدیگر قرار دارند و انتقال انرژی بین سه موجبر به خوبی مشاهده می‌شود. سپس دو موجبر کناری موجبر وسطی را به اندازه‌ی 10000nm در راستای y به جلو می‌بریم بطوریکه موجبر وسطی در راستای y از 0 تا 20000nm و دو موجبر کناری از 10000 تا 40000nm می‌باشند، که در این حالت در طول‌های بیشتر از 20000nm مشاهده می‌شود که شار انرژی از موجبر وسطی به دو موجبر کناری منتقل می‌شود که همان تقسیم انرژی از موجبر وسطی به دو موجبر کناری می‌باشد. این کار در طول موج $1/55\mu\text{m}$ انجام شده و نتایج نشان می‌دهد که طول موج $1/55\mu\text{m}$ بهترین عملکرد را دارد. همچنین ضخامت و عرض 600nm برای پل دی الکتریک^۲ روی فلز بهترین عملکرد را نشان می‌دهد. در ادامه دو موجبر کناری را در راستای انتشار با فاصله از موجبر وسطی قرار می‌دهیم و مشاهده می‌کنیم که این فاصله با لایه طلا و چه با دی الکتریک بستر پوشیده شده باشد، در فاصله‌های طولی که شار انرژی از موجبر وسطی به دو موجبر کناری به خوبی منتقل نمی‌شود (در فاصله بزرگ بین انتهای موجبر وسطی تا ابتدای دو موجبر کناری) وجود یک نانو ذره فلزی باعث می‌شود، که این انتقال انرژی به خوبی انجام شود.

معرفی ساختار

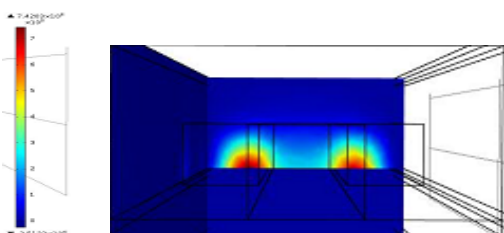
ساختار بررسی شده در این مقاله شامل یک بستر دی الکتریک با

^۱ - Dielectric Loaded Surface plasmon-polariton Waveguides

^۲ - Dielectric Ridge

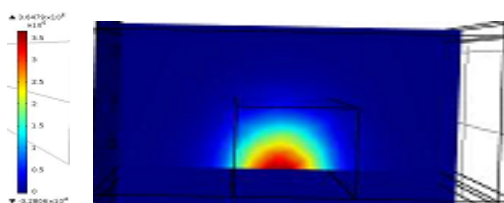

شکل ۶: توزیع شار انرژی در راستای y در طول 12000nm برای سه موجبر با مشخصات شکل (۵).

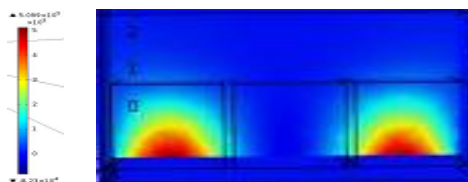
شکل ۷: توزیع شار انرژی در راستای y در طول 20500nm برای سه موجبر با مشخصات شکل (۵).

اگر در راستای انتشار بین دو موجبر کناری و موجبر وسطی فاصله باشد و سطح زیرین این فاصله از جنس طلا باشد، مشاهده می‌شود تا فاصله‌های طولی زیاد بین آنها شار انرژی از موجبر وسطی به دو موجبر کناری به این دلیل که سطح زیرین از فلز می‌باشد منتقل می‌شود، تا این که مطابق شکل‌های (۸) و (۹) اگر فاصله‌ی طولی بین موجبر وسطی و دو موجبر کناری 9500nm شود دیگر انتقال انرژی از موجبر وسطی به موجبرهای کناری صورت نمی‌گیرد. در این شرایط اگر در راستای انتشار، بین موجبر وسطی و دو موجبر کناری مطابق شکل (۱۰) یک نانو ذره‌ی فلزی (طلا) به شعاع 10nm بر روی لایه‌ی طلا قرار دهیم، مشاهده می‌کنیم که شار انرژی از موجبر وسطی به دو موجبر کناری منتقل می‌شود.

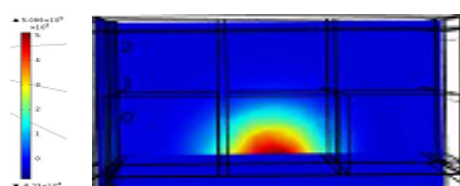

شکل ۸: توزیع انرژی در راستای y در طول 5000nm برای سه موجبر با عرض و ضخامت 60nm که موجبر وسطی از 0 تا 5500nm و دو موجبر کناری از 15000 تا 40000nm می‌باشد و طول موج نور فرودی $1/55\mu\text{m}$ است.

شکل ۲: توزیع شار انرژی در راستای y در طول 100nm برای سه موجبر با عرض و ضخامت 60nm و فاصله‌ی بین دو موجبر 100nm و طول موج نور فرودی $1/55\mu\text{m}$ است.

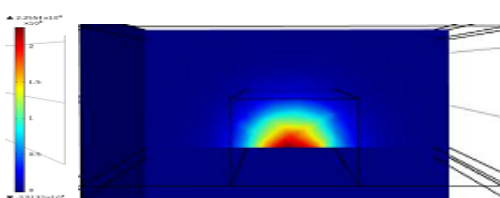

شکل ۳: توزیع شار انرژی در راستای y در طول 1800nm برای سه موجبر با مشخصات شکل (۲). شار انرژی در این طول انتشار به دو موجبر کناری منتقل شده است.

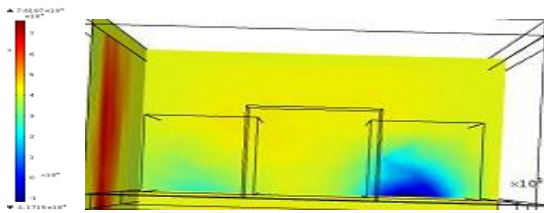

شکل ۴: توزیع شار انرژی در راستای y در طول 4000nm برای سه موجبر با مشخصات شکل (۲). شار انرژی در این طول انتشار کاملاً به موجبر وسطی منتقل شده است.

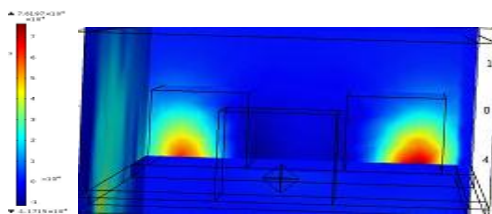
اگر دو موجبر کناری موجبر را به اندازه‌ی 10000nm در راستای انتشار (y) به جلو ببریم به طوری که موجبر وسطی در راستای y از 0 تا 20000nm و دو موجبر کناری از 10000 تا 40000nm قرار داشته باشند، در این حالت مشاهده می‌کنیم که در فاصله‌ی بین 0 تا 10000nm شار انرژی در موجبر وسطی و در فاصله‌ی بین 10000 تا 20000nm شار انرژی بین سه موجبر تقسیم می‌شود و در فاصله‌های بیشتر از 20000nm تقسیم انرژی انتشاری مشاهده می‌شود یعنی شار انرژی از موجبر وسطی به دو موجبر کناری منتقل می‌شود و توسط این دو موجبر، انرژی حمل می‌شود. این مطلب در شکل‌های (۵)، (۶) و (۷) نشان داده شده است.

شکل ۵: توزیع انرژی در راستای y در طول 9000nm برای سه موجبر با عرض و ضخامت 60nm که موجبر وسطی از 0 تا 20000nm و دو موجبر کناری از 10000 تا 40000nm می‌باشد و طول موج نور فرودی $1/55\mu\text{m}$ است.

شکل ۱۱: توزیع شار انرژی در راستای y در طول 600nm برای سه موجبر با عرض و ضخامت 600nm که موجبر وسطی از 0 تا 700nm و دو موجبر کناری از 3700 تا 4000nm می‌باشد و همچنین فاصله‌ی بین موجبر وسطی و دو موجبر کناری از جنس دی‌الکتریک می‌باشد و طول موج نور فرودی $1/55\mu\text{m}$ است.

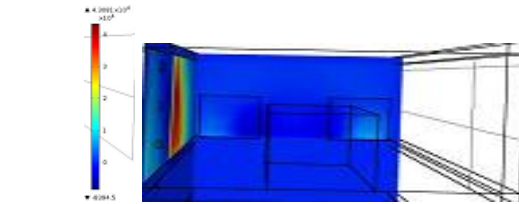
شکل ۱۲: توزیع شار انرژی در راستای y در طول 600nm برای سه موجبر با مشخصات شکل (۱۱) فقط با این تفاوت که در راستای انتشار بین موجبر وسطی و دو موجبر کناری یک نانو ذره طلا قرار گرفته است.

نتیجه گیری

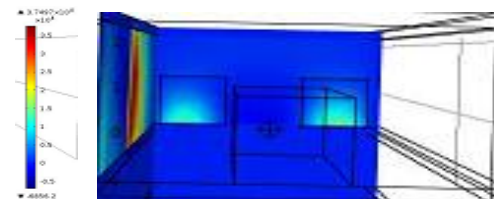
در این مقاله اثر پراکندگی پلاسمای سطحی نانو ذره فلزی (طلا) بر روی انتقال انرژی از یک موجبر SPP با ساختار فلز- پلیمر به دو موجبر با همین جنس که با فاصله‌های طولی مختلف نسبت به هم قرار گرفته‌اند، بررسی شده است. نتیجه مهم این تحقیق که بر اساس شبیه سازی سه بعدی انجام شده، نشان می‌دهد که نانو ذره فلزی که در امتداد انتشار و بین خروجی موجبر وسطی و ورودی دو موجبر کناری (بر روی لایه‌ی طلا یا بدون این لایه) قرار گرفته بخوبی انتقال و جفت شدگی انرژی را بین این موجبرها انجام می‌دهد. در حالیکه بدون این ذره امکان جفت شدگی این موجبرها وجود ندارد. این پدیده بخاطر تحریک و تشدید پلاسمای سطحی نانو ذره طلا می‌باشد.

مراجع

- [1] W. L. Barnes, A. Dereux, and T. W. Ebbesen, *Nature* (London) 424, 824 (2003).
- [2] H. Raether, *Surface Plasmons on Smooth and Rough Surfaces and Gratings* (Springer-Verlag, 1988).
- [3] T. Nikolajsen, K. Leosson, and S. Bozhevolnyi, *Appl. Phys. Lett.* 85, 5833 (2004).
- [4] A. V. Krasavin, and A. V. Zayats, *Phys. Rev. B* 045425 (2008).

شکل ۹: توزیع شار انرژی در راستای y در طول 1600nm برای سه موجبر با مشخصات شکل (۸).

شکل ۱۰: توزیع شار انرژی در راستای y در طول 1600nm برای سه موجبر با مشخصات شکل (۸) فقط با این تفاوت که در راستای انتشار بین موجبر وسطی و دو موجبر کناری یک نانو ذره طلا قرار گرفته است.

حال گر در راستای انتشار بین دو موجبر کناری و موجبر وسطی لایه‌ی طلا نباشد و سطح زیرین این فاصله از جنس دی‌الکتریک بستر باشد، مشاهده می‌شود در فاصله‌های طولی خیلی کمتری نسبت به حالت قبل شار انرژی می‌تواند از موجبر وسطی به دو موجبر کناری منتقل می‌شود. مطابق شکل (۱۱) اگر فاصله‌ی طولی بین موجبر وسطی و دو موجبر کناری 3000nm شود دیگر انتقال انرژی از موجبر وسطی به موجبرهای کناری صورت نمی‌گیرد. حال اگر در راستای انتشار، بین موجبر وسطی و دو موجبر کناری مطابق شکل (۱۲) یک نانو ذره فلزی (طلا) به شعاع 100nm قرار دهیم، مشاهده می‌کنیم در این شرایط شار انرژی از موجبر وسطی می‌تواند به دو موجبر کناری منتقل شود. علت این امر این است که امواج پلاسمای سطحی منتشر شده روی لایه طلا مستقیم یا غیر مستقیم خود را به نانو ذره طلا با قطر مناسب رسانده و باعث تشدید پلاسمای سطحی آن می‌شود. ایجاد پراکندگی تشدید یافته توسط نانو ذره طلا به انتقال انرژی به دو موجبر کناری که با فاصله مناسب در جلو آن قرار دارند کمک می‌کند. در عمل می‌توان نانو ذره را با ایجاد شرایط مناسب توسط انبرک لیزری یا لیتوگرافی پرتوالکترونی در فاصله‌ی مناسب بین موجبرها قرارداد.

SID

سرویس های ویژه

سرویس ترجمه تخصصی

کارگاه های آموزشی

بلاگ مرکز اطلاعات علمی

عضویت در خبرنامه

فیلم های آموزشی

کارگاه های آموزشی مرکز اطلاعات علمی جهاد دانشگاهی

کارگاه آنلاین آشنایی با پایگاه های اطلاعات علمی بین المللی و ترند های جستجو

مباحث پیشرفته یادگیری عمیق؛ شبکه های توجه گرافی (Graph Attention Networks)

کارگاه آنلاین مقاله نویسی IEEE و ISI ویژه فنی و مهندسی